

نام خلیج فارس با تمدن ایران پیوند دارد

محمومه ابتکار
رئیس پیشین سازمان حفاظت محیط‌زیست

نام‌های بزرگ و شناخته شده در تاریخ، با فرهنگ و خرد بشری پیوند خورده‌اند. خلیج فارس از این گونه نام‌ها است و باید تأکید کرد که این نام، با خرد، تاریخ و فرهنگ بشری پیوند دارد. بر همین اساس هر تلاشی برای تغییر این گونه نام‌ها به مثابه تحریف تاریخ است. از این رو همان طور که تحریف تاریخ ناپسند و غیرقابل قبول است، تحریف یا تغییر نام خلیج فارس هم غیرقابل قبول است. از دیگر سو، تغییر نام خلیج فارس از نظر هر فرد ایرانی با هر گرایش قومی و سیاسی پذیرفته نیست، حتی مورخان و صاحب نظران فرهنگی غیرایرانی نیز با استناد به تاریخچه خلیج فارس، مخالف تغییر نام آن هستند. البته باستان‌شناسان در این میان به نکته مهم دیگری هم تأکید دارند و آن هم اینکه ادعان تاریخ به نام خلیج فارس، به معنای صحه گذاشتن و به رسمیت شناختن تمدن ایران به عنوان اولین تمدن بشری با قدمت بیش از ۷ هزار و ۵۰۰ سال نیز هست.

ایرانیان زیر بار سوداگری‌ها نمی‌روند

محمد توسلی
فعال سیاسی

رزمه‌های تغییر نام خلیج فارس در سال‌های اخیر در برخی از کشورهای حوزه خلیج فارس شنیده می‌شد. اما اخبار جدید منتشر شده مبنی بر اینکه ترامپ ظاهراً برای جلب همکاری بیشترین کشورها قصد مطرح کردن تغییر نام خلیج فارس را دارد، جای نگرانی دارد. اگر این خبر صحت داشته باشد و چنین کاری صورت بگیرد، با توجه به سوابق تاریخی مستند، باید به ترامپ و هر فرد دیگری در هر جای جهان یادآور شد که نام این خلیج همیشه «فارس» بوده و خواهد بود و نام ساختگی برای آن جایگاهی ندارد. ایرانیان با هر گرایش سیاسی و غیرسیاسی خود، کاملاً به زبان و فرهنگ

ایرانی خود پایبند هستند. ایرانیان در طول تاریخ نشان داده‌اند که هرگز زیر بار چنین سوداگری‌های بیگانگان نخواهند رفت و با همبستگی ملی و ایستادگی خود این پیام را به جهانیان نشان خواهند داد. شواهد تاریخی، نقشه‌ها و اسناد بین‌المللی متعدد بر اصالت نام خلیج فارس تأکید دارند و هرگونه تلاش برای تغییر این نام، نه تنها بی اعتبار، بلکه بی نتیجه خواهد بود. اما امروز مسأله این است که این موضوع بار دیگر اهمیت اتحاد و هوشیاری ملت ایران را در برابر تحریفات تاریخی و سیاسی نشان داد و این اتحاد و تلاش برای رفع گتستی‌های داخلی و حرکت در مسیر کسب قدرت اقتصادی، واقعیتی است که باید بیش از گذشته به آن توجه داشته باشیم.

نباید بگذاریم خلیج فارس از نفس بیفتد

صادق زیباکلام
استاد بازنشسته دانشگاه تهران

فارس» به یکی از موضوعات داغ منطقه‌ای و حتی جهانی بدل شده است. کافی است نام این پهنه آبی را به نوعی دیگر به کار ببرید: موجی از واکنش‌ها از سوی ایرانی‌ها، اعراب و حتی سیاستمداران آمریکایی به راه می افتد. هرچند همه ما ایرانی‌ها به درستی اصرار داریم که این خلیج، فقط و فقط باید «فارس» نامیده شود؛ نه «عربی»، نه «خلیج»، نه حتی «خلیج مهربانی» و نه هیچ نام دیگری، اما ای کاش همین حساسیت و انرژی که صرف دفاع از نام این دریا می‌شود، خیلی کمتر از آن صرف مبارزه با آلودگی‌های خلیج فارس می‌شد. شاید افران نباشد اگر بگوییم خلیج فارس امروز یکی از آلوده‌ترین آب‌های جهان است؛ حقیقتی که کمتر کسی حاضر است درباره آن سخن بگوید. تصور کنید اگر همین اعراب و حتی آقای ترامپ، به اندازه‌ای که برای نام خلیج فارس جنجال به پا می‌کنند، دل‌نگران پاکیزگی و سلامت این دریا بودند، امروز حال و روز خلیج فارس تا این اندازه وخیم نبود. زیرا اگر این خلیج روزی از نفس بیفتد، دیگر این مسأله که نام آن چیست، در اولویت دوم قرار می‌گیرد. بنابراین همان اندازه که نگران نام خلیج فارس هستیم که درست هم هست، باید نگران محیط زیست و سلامت این دریا هم باشیم.

بعضی نام‌ها برای تاریخ است

امیر عابدینی
مدیرعامل پیشین پرسپولیس

برخی وقایع و رویدادها صرفاً به افراد یا انسان‌ها ارتباط ندارد، بلکه این وقایع و مطالب به تاریخ و جغرافیا ارتباط دارد. اساساً کسی که تاریخ‌ندان یا تاریخ را نادیده بگیرد، بهتر است درباره آنچه نمی‌داند هم سخنی به زبان نیاورد. برپایه چنین مقدمه کوتاهی، باید گفت که اولاً نام خلیج فارس برای امروز نیست، برای افراد و اشخاص خاصی هم نیست، بلکه برای تاریخ است و چون تاریخی و بین‌المللی بوده است، در تمام پروتکل‌های بین‌المللی هم به ثبت رسیده است. از این رو هر اقدامی برای تغییر این نام، مانند این است که مثلاً نام آمریکا را تغییر دهند و آن را بگذارند ایران! آیا چنین چیزی شدنی است؟ شدنی است که یک روزی، کسی بگوید از این به بعد به «آمریکا» می‌خواهیم بگوییم «ایران»؟! بنابراین خلیج فارس هم همیشه فارس است و هیچ احدی نمی‌تواند اصالت این نام را تغییر بدهد.

تحریف نمی‌تواند اصالت خلیج فارس را مخدوش کند

امیر قله‌نویی
سرمرئی تیم ملی فوتبال

خلیج فارس، نه فقط یک پهنه آبی، بلکه ریشه در تاریخ و فرهنگ ایران دارد. نام خلیج فارس گواهی بر پیوندی ناگسستنی است و هیچ تحریفی نمی‌تواند این اصالت را مخدوش کند. خلیج فارس، همیشه ایرانی بوده، ایرانی هست و همیشه هم ایرانی خواهد ماند.

دنیا آن را با نام خلیج فارس می‌شناسد

هر کس که فقط یک کلاس تاریخ و جغرافیا در دوران دبستان خوانده باشد، می‌داند برخی اسامی تا ابد غیرقابل تغییر هستند. خلیج فارس هم جزو همین نام‌هاست. خلیج فارس را تمام مردم دنیا با این نام صدا می‌زنند، با اصالت و همیشگی.

مهدی رحمتی
مربی فوتبال

تا روزی که دنیا برقرار است، خلیج فارس ما نامش پایدار است.

نمایندگان جامعه مدنی در گفت و گو با «ایران»

به اخبار منتشر شده در رسانه های آمریکایی واکنش نشان دادند

یک ملت، یک صدا: خلیج فارس

گزارش

رضوانه رضایی پور- الهام یوسفی

روزنامه نگار

هیچ چیز نمی‌توانست مثل شوخی سیاستمداران تازه‌کار آمریکایی با نام تاریخی «خلیج فارس» ایرانیان را این چنین متحد کند. آنچه در ادامه این نوشتار از قول کنشگران و فعالان طیف‌های مختلف سیاسی، ورزشی و اجتماعی ایران آمده است، تنها گوشه‌ای از چنین اتحاد و عزمی برای صیانت از هویت این سرزمین است. دیروز اولین بار خبرگزاری آمریکایی «آسوشیتدپرس» اعلام کرد که دونالد ترامپ قصد دارد هنگام سفر به کشورهای عربی حوزه خلیج فارس، این خلیج را با نام جعلی غیرتاریخی «خلی ج عرب ی» بنامد. کویی این اقدام ترامپ، همان تصمیم یا خبر به قول وی «بزرگی» است که قصد دارد در این سفر اعلام کند. رئیس جمهوری آمریکا پیشتر اعلام کرده بود که هنگام سفر به کشورهای حوزه خلیج فارس، از یک خبر مهم و بزرگ رونمایی می‌کند. با خبری که رسانه آمریکایی «آسوشیتدپرس» به نقل از دو مقام دولت آمریکا که نخواستند نامشان منتشر شود، مشخص شد که این خبر به اصطلاح بزرگ ترامپ، یک خطای شکست خورده است که پیش از وی برخی رهبران سیاستمداران جهان هم آن را مرتکب شده‌اند. پس از انتشار این خبر، مقام‌های کاخ سفید و مقام‌های دولت آمریکا در پاسخ به خبرجویی رسانه‌ها، حاضر به تأیید یا اظهارنظر در این زمینه نشدند که واقعاً ترامپ قصد چنین کاری را دارد یا نه، تا اینکه سسی.ان.ا.» دیشب این خبر را تأیید کرد و نوشت که خبر «آسوشیتدپرس» درباره کاری که ترامپ می‌خواهد بکند، درست است. به نظر می‌رسد این کار ترامپ، در راستای کاری است که برای خلیج مکزیک کرد و این خلیج را با نام جدید «خلیج آمریکا» معرفی کرد.

اما مسأله این است که خلیج مکزیک، در حوزه سرزمینی و تاریخی آمریکا قرار دارد و اینکه این خلیج را به چه نامی بنامند، به کشورهای همین منطقه مربوط است. اما خلیج فارس، نه در حوزه سرزمینی آمریکا قرار دارد، نه آمریکا متولی نامگذاری‌های سرزمین‌های دیگر ملت‌ها در نقشه جهانی است. به نظر می‌رسد برخی کشورهای منطقه وسوسه شده‌اند تا ترامپ را مجاب کنند تجربه تغییر نام خلیج مکزیک را برای این آبراهه هم تکرار کند، البته به پشتوانه دلاره‌ای نفتی که احتمالاً به ترامپ وعده داده‌اند که در صورت این تغییر نام به آمریکا سرازیر خواهد شد. البته احتمال دیگری می‌تواند این باشد که این کشورها، رئیس جمهوری آمریکا را متولی نقشه و سرزمین‌های جهان می‌دانند و احتمالاً اینطور تصور می‌کنند که اگر ترامپ بخواهد، می‌تواند تاریخ را هم تغییر دهد.

تا همین‌جا، همه اینها بیشتر در حد حدس و گمان است و باید منتظر ماند

خلیج فارس را تاریخ

ساخته است

محسن صفایی فرهاانی
کنشگرسیاسی اصلاحتطلب

خلیج فارس یک نام تاریخی است؛ یعنی پیش از آنکه اصلاً کشورهای منطقه اسمی پیدا کنند یا روی نقشه جهان پدیدار شود، خلیج فارس وجود داشته است. اگر به تمام نقشه‌هایی که در تمام دوران از این منطقه تهیه شده نگاهي بیندازید، در همه آنها نام خلیج فارس را خواهید دید.

گذشته از این، اساساً خلیج فارس صرفاً یک موضوع ملی یا منطقه‌ای نیست که بگوییم فقط برای ایرانیان اهمیت دارد. واقعاً تعجب می‌کنم که چرا برخی فکر می‌کنند خلیج فارس فقط برای ایران است؟ خلیج فارس یک اسم است، مانند دریای عمان یا اقیانوس هند و این اسم‌ها و نام‌ها متعلق به هیچ کشوری نیست، بلکه نام‌ها و اسامی‌ای هستند که در طول تاریخ و در تاریخ انتخاب شده‌اند و در طول تاریخ هم همواره مطرح بوده‌اند و چون چنین ریشه‌هایی در تاریخ و واقعیت‌های تاریخی دارند، با درخواست ترامپ و امثال ترامپ هم قابل تغییر نیستند. ممکن است عده‌ای امروز بگویند که چند سال است چنین مباحثی مطرح شده و این مباحث برای اینها تازگی داشته باشد. اما این فقط ترامپ نیست که چنین سودایی دارد. در گذشته صدام، دیکتاتور پیشین عراق یا مصری‌ها در دوره جمال عبدالناصر هم چنین مسائلی را مطرح کردند و نام جعلی و ساختگی را برای اشاره به این دریا به کار بردند. اما آیا واقعا این نام تغییر کرد؟ هنوز هم در تمام نقشه‌های دنیا نام این دریا خلیج فارس نوشته می‌شود. درست است که کشورهای منطقه خلیج فارس و عرب‌ها به دلایل اقتصادی تلاش می‌کنند از اسم دیگری استفاده کنند، اما به رغم این تلاش‌ها خلیج فارس همیشه خلیج فارس بوده و خلیج فارس خواهد بود، چرا که این نام در تاریخ

سیاسی

پوپولیسم نمی‌تواند حریف تاریخ شود

موسی غنی‌نژاد
اقتصاددان و پژوهشگر حوزه فلسفه

همان‌گونه که اسناد معتبر تاریخی و جغرافیایی نشان می‌دهند، نام «خلیج فارس» بیش از دو هزار و چهارصد سال قدمت دارد و در تمامی متون و نقشه‌های معتبر جهانی، از جمله آثار مورخان عرب، یونانی و اروپایی، این آبراه همواره با همین نام ثبت شده است. تلاش برای تغییر این نام، اقدامی پوپولیستی و بی‌اساس تلقی می‌شود که نه تنها منبای حقوقی و تاریخی ندارد، بلکه با واقعیت‌های جغرافیایی و میراث فرهنگی منطقه نیز در تضاد است. بنابراین هرگونه تلاش برای تحریف نام خلیج فارس، صرفاً به عنوان اقدامی سیاسی و تبلیغاتی ارزیابی می‌شود و نمی‌تواند هویت تاریخی و جغرافیایی این آبراهه کهن را تغییر دهد.

توهمات آمریکایی

محسن میلانی
پژوهشگر و استاد علوم سیاسی

نام خلیج همیشه فارس بر جان و دل هر ایرانی حکاکی و در نقطه به نقطه پهنه کشور می‌درخشد و تغییر نام آن مانند تغییر نام کشور ایران است؛ مگر شدنی است؟ اینجا فقط توهمات مقامات آمریکایی است و جز توطئه علیه کشور عزیزمان نیست.

برخی باورها را باید با صدای بلند تکرار کرد

از رئیس جمهوری آمریکا متشکر کم عزم شوم و ایران ستمزانه‌اش برای تغییر نام خلیج فارس، سبب شد تا یک‌بار دیگر همه ایرانیان فارغ از گرایش‌های سیاسی، مذهبی و قومیتی خویش، در پای ایران و نام خلیج فارس متحد شده و persiangulf # را به «ترند» شماره یک جهان بدل سازند. همین امر است که این رویداد هنوز تحقق نیافته را از جنبه دیگری مهم می‌کند.

آن جنبه دیگر مهم، این است که مدت‌ها بود که ایرانیان به پهنه‌های مختلف، همچون علاقه به تیم فوتبال محبوب شهرشان تا بی‌توجهی به احیای تالاب، دریاچه و رودخانه سرزمین‌شان، یا حساسیت ناکافی به زیان‌مادی و نظایران، دچار کدورت شده بودند و چنین کدورت‌ها، نزاع‌ها و اختلاف‌نظرهایی، دشمنان تمامیت ایران را شاد کرده بود. اینک اما ماجرای خلیج فارس و اتحاد بی‌سابقه همه ایرانیان از کرد، لر، عرب، ترک، بلوچ، ترکمن تا مسلمان، ارمنی، یهودی و زرتشتی سبب شد تا همه بادمنا بیفتد که چقدر ایران را دوست داریم. نگوییم همه می‌دانند که خلیج فارس، خلیج تاری است؛ برخی باورها را باید پیوسته و با صدای بلند تکرار کرد. همه باید بدانند که ایرانی کیست و ایران کجاست؟

ریشه هویت ماست

خلیج فارس برای ما ایرانیان، با همه تنوع و تکثرش، قدمتی طولانی دارد و بخشی از میراث تاریخی و فرهنگی ما است که همه نهاد‌های بین‌المللی آن را به رسمیت شناخته‌اند. برپایه همین واقعیت‌های تاریخی و جهانی، هر تلاشی برای تغییر این نام بزرگ و تاریخی، عملی غیرفرهنگی است. عملی غیرفرهنگی است، به این معنی که باید معنای آن را در حوزه‌های دیگری جست و جو کرد. در مقابل این کار و در صورت وقوع آن، همه ورزشکاران ایران باید همبستگی داشته باشند و مخالفت خود را با این اقدام احتمالی اعلام کنند. چرا که خلیج فارس ریشه در هویت ما دارد.

مرضیه جعفری
سرمرئی تیم ملی فوتبال زنان

این یک مسیر شکست خورده است

تاریخ تودهنی بزرگی به کسانی می‌زند که بخواهند با تاریخ بازی کنند یا نام تاریخی آبراهه مهمی چون خلیج فارس را تغییر دهند. همچون ادوار گذشته که دیگرانی هم را در این مسیر شکست خورده گذاشتند، معتقدم این بار هم در صورت تکرار چنین شکستی، باز هم تاریخ تکرار می‌شود و مدعیان جدید نام بی‌مسئیه برای خلیج همیشه فارس، شکست خواهند خورد. تغییر اسم خلیج فارس درست مانند این است که امپراطوری تاریخی ایران باستان را منکر شوند یا بگویند هیچ‌گاه ۲۳ امپراطوری در ایران نبوده است. برای اینکه بخواهند نام خلیج فارس را تغییر دهند، اول باید بتوانند بگویند که منشور حقوق بشر، در ایران نوشته نشده یا اینکه این شعر که بیتی آدم اعضای یکدیگرند، که در آفرینش ز یک گوهرند، از سعدی نیست. بنابراین واقعیت‌های تاریخی هیچ‌گاه اجازه نخواهد داد که بتوانند نام خلیج فارس را تغییر دهند.

ادعایی که عملی نمی‌شود

هر بار صحبت‌هایی در زمینه تغییر نام خلیج فارس مطرح می‌شود، اما همواره این امر فقط در حد ادعا باقی می‌ماند. علت این شکست‌ها این است که این خلیج، فقط «خلیج فارس» است و هیچ‌کس نمی‌تواند نام آن را تغییر دهد. هزاران بار هم که موضوع تغییر نام خلیج فارس مطرح شود، باز هم نام این آبراهه خلیج فارس باقی خواهد ماند و بچه‌های ما این دریا را با نام باشکوه خلیج فارس فریاد خواهند زد.

خداداد عزیز
بازیکن اسبق تیم ملی فوتبال

نام تغییرناپذیر

نمی‌دانم چقدر این حرف‌هایی که مطرح شده یا ادعاهای رسانه‌ای درباره کاری که ترامپ می‌خواهد درباره خلیج فارس بکند، قابل اعتماد است یا جدی است؟ اما واقعیت هر چه باشد، در این مسأله تغییری ایجاد نمی‌شود که اینجا ایران است و خلیج فارس هم برای ایران؛ و تا ابد هم همین‌گونه باقی خواهد ماند. فرض کنیم (فرض که محال نیست) یک نفر هم چیزی گفت و ادعایی جعلی را با هم نام این آبراهه خلیج فارس باقی خواهد ماند و بچه‌های ما این دریا را با نام باشکوه خلیج فارس فریاد خواهند زد.

محمد بنا
سرمرئی سابق تیم ملی کشتی فرنگی

است و تا ابد هم خلیج خلیج باقی می‌ماند. وقتی نام یک کوچه را تغییر می‌دهند، باز هم مردم این کوچه را به همان نام قبلی می‌شناسند، چه برسد به خلیج همیشگی فارس.

خلیج فارس

بخشی از تاریخ ماست

خلیج فارس بخش بزرگی از تاریخ ماست. تاریخ را نمی‌تواند تحریف کرد و همبیطور اصالت را. باورم این است که چنین اتفاقی رخ نخواهد داد و خلیج فارس تا ابد با همین نام باقی خواهد ماند.

حمید سوریان
دارنده ۷ طلای جهان و المپیک

هادی چوپان
قهرمان جهانی پرورش اندام

مادری به نام ایران

مادری دارم به زیبایی بهشت؛ نام او ایران است، روسری آبی‌رنگ او خزر است و دامن پاک‌اش خلیج تا ابد فارس.

شکل گرفته و ساخته شده است و تصمیم یک کشور یا یک دولت و ملت نبوده است.

مسابقات تختی را به نام

خلیج فارس برگزار می‌کنیم

جای جای فارس، جان ایران است، جان ایران و شیره جان است، خلیج فارس یک خلیج ایرانی است، تا ابد هم به نام ایران است. در راستای حمایت از این نام همیشگی، مسابقات جام تختی را که در اصفهان آغاز می‌شود، با نام خلیج همیشگی فارس برگزار می‌کنیم. این همه شهید دادیم که یک وجب از خاک ایران نرود، الان هم جان می‌دهیم اما نام خلیج فارس را نمی‌دهیم.

اصالت تغییر نمی‌کند

وحید هاشمیان
بازیکن سابق تیم ملی

خلیج فارس را با هیچ نامی نمی‌توان تغییر داد. نه آسمان نیلگونش را و نه اصالتش را. کارهایی از این دست بیهوده است و نمی‌توانند هیچ تغییری در واقعیت این آبراهه ایجاد کند.

مردم ایران به دریای خود می‌بالند

هرچند در سال‌های اخیر برخی تلاش کردند با واژه‌های جعلی در صحبت‌ها و صفحات مجازی خود، مسیر خاصی را طی کنند، اما خلیج فارس تا ابد خلیج فارس می‌ماند و تلاش‌های بیگانگان نمی‌تواند واژه‌های جعلی و دروغین را جایگزین «خلیج تا ابد فارس» کند. تمامی مردم ایران زمین از داشتن

آرش میراسماعیلی
رئیس فدراسیون جودو